

Mulighed for ansøgning om støtte til udrustning af godslokomotiver med STM og ETCS

1. Baggrund

Som led i udrulningen af de nye signalsystemer på den danske fjernbane har Banedanmark mulighed for at kompensere jernbanegodsvirksomheder for op til halvdelen af deres udgifter i forbindelse med indkøb og installation af nyt togkontrolanlæg til godslokomotiver¹.

Folketinget har bevilget 57,3 mio. kr. (pl-2020) til formålet.

EU-Kommissionen godkendte i juli 2017 ordningen og i september 2020 en revision af ordningen, hvorefter støtteperioden er forlænget og det nationale loft over støttebeløb fjernet.

2. Hvem kan søge

1. Jernbanegodsvirksomheder med egne godslokomotiver og eget sikkerhedscertifikat.
2. Jernbanegodsvirksomheder, som opererer med egne godslokomotiver på basis af en jernbaneinfrastrukturforvalters sikkerhedscertifikat, eller fremover ønsker at operere på Banedanmarks infrastruktur med godslokomotiver, som har en gyldig ibrugtagningstilladelse.
3. Jernbanegodsvirksomheder der har modtaget ibrugtagningstilladelsen for leasede godslokomotiver.

3. Hvad kan der søges til

Der kan samlet søges maksimalt 50% compensation af de samlede direkte omkostninger ved anskaffelse og installation af ETCS og dansk STM.

Omkostninger til indkøb og installation af dansk STM kan søges dækket 100%. Omkostninger til anskaffelse og installation af ETCS-udstyr kan søges dækket med op til 50% støtte, idet den samlede compensation ikke kan overstige 50% af de samlede direkte omkostninger ved anskaffelse og installation af ETCS og dansk STM. Indkøbes dansk STM som supplement til eksisterende ETCS-udstyr kan støtten kun udgøre 50%.

Eventuel overskridelse af projektbudgettet er ansøgers ansvar. Det vil ikke være muligt at søge Banedanmark om yderligere midler til omkostninger vedrørende ETCS og STM.

¹ Godslokomotiv er defineret som et strækningslokomotiv eller et rangerlokomotiv. Definitionen udelukker dermed arbejdskøretøjer/gule maskiner. Derimod kan der gives støtte til lokomotiver, som anvendes til i forbindelse med infrastrukturarbejder.

Der kan *ikke* søges om delvis dækning af indirekte omkostninger og projektomkostninger.

Såfremt der er opnået eller opnås anden offentlig støtte (herunder EU-støtte) til udrustning af det pågældende godslokomotiv med STM og/eller ETCS, skal man være opmærksom på, at det maksimalt er muligt at opnå støtte af op til 50 % af de direkte omkostninger ved anskaffelse og installation af udstyr på et konkret godslokomotiv på tværs af de forskellige offentlige støttepuljer.

Er der ansøgt eller planlægges der indsendt ansøgning om EU-støtte eller støtte fra anden offentlig myndighed, skal det angives i denne ansøgning. Hvis ansøgning er fremsendt skal denne medsendes.

4. Tidsplan

Så længe, at der fortsat er midler, er det muligt at søge støtte til godslokomotiver som ombygges i perioden 1. september 2020 – 31. august 2025. Et støttet projekt skal være afsluttet med en ibrugtagningstilladelse eller en idriftsættelsesrapport, som Banedanmark skal modtage senest den 31. december 2026 for at være berettiget til støtte ellers bortfalder tilsagnet.

5. Operationelle ansøgningskriterier for godslokomotivers tilknytning til Danmark

Banedanmark vil i tilfælde af, at det senere viser sig, at betingelserne for støtte ikke er opfyldt og bankgarantien er frigivet, kræve allerede udbetalt støtte tilbagebetalt.

Eksisterende jernbanegodsvirksomheder på den danske fjernbane

Der kan dels ansøges om støtte til godslokomotiver, som de seneste fem år hver for sig har kørt 50.000 togkm² eller i de seneste fem år har præsteret 5.000 driftstimer³.

Herudover skal der afgives en tro og love erklæring om fortsat kørsel med de tilgodesete godslokomotiver i mindst fem år fremover.

I tilfælde af handel med godslokomotiver er historisk kørsel tilknyttet det enkelte godslokomotiv og ikke jernbanegodsvirksomheden.

For at få udbetalt 1. rate skal eksisterende jernbanegodsvirksomheder stille bankgaranti/virksomhedspant for det udbetalte beløb.

Godslokomotiver, som ikke lever op til ovenstående krav om tilknytning, bliver håndteret efter samme princip, som gælder for nye jernbanegodsvirksomheders godslokomotiver, jf. nedenfor.

Nye jernbanegodsvirksomheder / nye godslokomotiver på den danske fjernbane

Der kan ansøges om støtte til godslokomotiver, som anvendes af jernbanegodsvirksomheder, der er nye på det danske marked.

² Togkilometer omfatter også tomkørsel i forbindelse med placering af materiel.

³ Driftstimer er timer, hvor godslokomotivet er i drift og bemannet men ikke nødvendigvis i bevægelse i forbindelse med infrastrukturarbejder på den danske fjernbane.

Disse godslokomotiver skal over en periode på fem år køre mindst 50.000 togkm⁴ eller præstere 5.000 driftstimer⁵.

Nye jernbanegodsvirksomheder skal for at kunne modtage støtte stille bankgaranti/virksomhedspant for de opnåede støttebeløb.

Ved ansøgning om støtte til nye godslokomotiver skal de specifikke omkostninger til togkontrolanlæg kunne identificeres i prisen på det nye lokomotiv.

6. Tekniske ansøgningskriterier

Der kan ansøges om støtte til togkontrolanlæg, som lever op til følgende tekniske ansøgningskriterier:

- Udstyret skal være baseret på ERTMS baseline 3 og opfylde kriterierne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om køretøjers tekniske kompatibilitet med jernbanenettet (pt.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/1465>).
- I overgangsperioden skal godslokomotiver, der ønskes anvendt på både ATC- og ERTMS-strækninger, desuden udrustes med dansk STM.
- Banedanmark skal modtage dokumentation om, at systemet og installationen er certificeret som interoperabelt i henhold til gældende TSI-CCS gennem fremsendelse af teknisk dossier. Hvis certificeringen er baseret på undtagelser, dokumenteres undtagelserne som led i interoperabilitetsdokumentationen.
- Udstyret skal eftervises at være forenelig med den danske ERTMS-infrastruktur i Øst- og Vestdanmark på disse to måder:
 1. Eksekvering af de danske ERTMS-testcases i Banedanmarks Joint Test Lab
 2. Eksekvering af et delsæt af disse tests på ETCS-strækninger såvel vest som øst for Lillebælt.
- De danske test cases er udviklet af Banedanmark og notificeret til det Den Europæiske Unions Jernbaneagentur i henhold til gældende TSI-krav. Testcases samt information om testprocessen kan findes her: https://www.bane.dk/Jernbanevirksomhed/Udviklingsprojekter/Test-af-ETCS_om-bordudstyr.
- Sikkerhedsbevisførelse for sikker indbygning af ETCS i jernbanekøretøjer gennemføres efter CSM-processer ved et samarbejde mellem ejeren af godslokomotivet og leverandøren af det mobile anlæg. Det er ejeren af lokomotivet eller dennes leverandør, der søger godkendelser hos Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen eller Den Europæiske Unions Jernbaneagentur som beskrevet i den til

⁴ Togkilometer omfatter også tomkørsel i forbindelse med placering af materiel.

⁵ Driftstimer er timer, hvor godslokomotivet er i drift og bemannet men ikke nødvendigvis i bevægelse i forbindelse med infrastrukturarbejder på den danske fjernbane.

enhver tid gældende bekendtgørelse om om godkendelse af køretøjer på jernbaneområdet (pt.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/710>).

Bemærk, at hvis interoperabilitetscertificeringen er baseret på dispensationer, er anvendelsesområdet for godslokomotivet sandsynligvis begrænset til Danmark, medmindre dispensationerne er anerkendt i andre EU-medlemsstater. Hvis godslokomotivet er beregnet til drift over grænserne til Sverige og/eller Tyskland, skal yderligere kompatibilitetstest planlægges i samarbejde med disse jernbanenetværks infrastrukturforvalterne. Banedanmark vil ikke være involveret i planlægning eller udførelse af sådanne tests på andre staters jernbaneinfrastruktur.

Planlægning af tests såvel i Banedanmarks Joint Test Lab som på ETCS-strækninger aftales mellem Banedanmark og jernbanegodsvirksomheden efter anmodning fra sidstnævnte.

7. Udbetaling

Kriterier for udbetalingen af støtten til et FoC-godslokomotiv

- 1. rate på 50 % af støttebeløbet til et FoC-godslokomotiv kan, hvis det ønskes, udbetales, når Banedanmark har modtaget kopi af et af et bemyndiget organ (NoBo) godkendt detaljeret design for installationen i FoC samt dokumentation for afholdte støtteberettigede udgifter til FoC.
- 2. rate på 50 % udbetales, når Banedanmark har modtaget kopi af ibrugtagningstilladelsen for FoC samt dokumentation for afholdte støtteberettigede udgifter til FoC.

Kriterier for udbetalingen af støtten til et godslokomotiv, der installeres som en del af en serie

- 1. rate på 25 % af støttebeløbet til et serielokomotiv kan, hvis det ønskes, udbetales tidligst seks måneder før start på den fysiske installation af det pågældende godslokomotiv, og når Banedanmark har modtaget kopi af det detaljerede design for FoC, som er godkendt af NoBo, samt dokumentation for afholdte støtteberettigede udgifter til seriegodslokomotivet.
- 2. rate på de 75 % af støttebeløbet til serielokomotivet udbetales, når installationen er færdig, og Banedanmark har modtaget kopi af den af leverandøren af ETCS-udstyret udstedte idriftsættelsesrapporten samt dokumentation for afholdte støtteberettigede udgifter til seriegodslokomotivet.

8. Øvrige dokumentationskrav

Et godslokomotiv kan komme i betragtning til at modtage støtte til installation af STM- og/eller ETCS-udstyr, når der indgået kontrakt eller modtaget bindende tilbud fra en leverandør om installation i det pågældende godslokomotiv.

Det er et krav for tildeling af støtte, at der sammen med ansøgningen fremsendes en kopi af indgåede aftaler samt gældende budgetter/prisbilag som dokumentation for ovenstående.

I forbindelse med udbetalingen af 2. rate og/eller frigivelse af bankgaranti/virksomhedspant skal der fremsendes dokumentation for udgifterne i form af et revisorpåtegnede projektregnskab samt de underliggende bilag.

Det skal præciseres, at det først er når APOM for Level 2 foreligger, at lokomotivet betragtes som godkendt. Eventuel garantistillelse vil først blive frigivet på dette tidspunkt. Der henvises til Trafikstyrelsen vedrørende godkendelsen af lokomotivet. Såfremt godslokomotivet ikke opnår APOM for Level 2, vil udbetalt støtte blive krævet tilbagebetalt.

Hvis lokomotiver, som allerede har fået installeret ETCS-udstyr, importeres til Danmark for anvendelse på det danske jernbanenet, kan de få støtte på samme vilkår som lokomotiver, hvor udstyret eftermonteres. De respektive ansøgere skal kunne dokumentere de specifikke omkostninger til udstyr og montering samt udstyrets alder, således at Banedanmark kan beregne den tildelte støtte på en veldokumenteret måde på grundlag af saldoafskrivningsmetoden over 25 år.

9. Bankgaranti/virksomhedspant

Bankgarantien/virksomhedspantet skal tjene til Banedanmarks sikkerhed for jernbanegodsvirksomhedens tilbagebetaling for det tilfælde, at virksomheden ikke opfylder samtlige betingelser for modtagelse af støtte.

Eksisterende jernbanevirksomheder på den danske fjernbane

Det er et krav for eventuel udbetaling af 1. rate af støtten, at ansøgeren over for Banedanmark stiller enten en bankgaranti på anfordringsvilkår, eller udsteder et virksomhedspant (med pant i samtlige aktivtyper), med samme pålydende værdi som det modtagne støttebeløb. Et virksomhedspant skal tinglyses i Personbogen (offentligt register med oversigt over pantsætninger).

Hele bankgarantien/virksomhedspantet frigives, når kriterierne for udbetaling af 2. rate er opnået, og der er fremsendt dokumentation for udgifterne i form af et revisorpåtegnede projektregnskab samt de underliggende bilag.

Nye jernbanevirksomheder på den danske fjernbane og/eller nye lokomotiver

Det er et krav for udbetaling af støtten, at ansøgeren over for Banedanmark stiller enten en bankgaranti på anfordringsvilkår, eller udsteder et virksomhedspant (med pant i samtlige aktivtyper), med samme pålydende værdi som det modtagne støttebeløb. Et virksomhedspant skal tinglyses i Personbogen (offentligt register med oversigt over pantsætninger).

Halvdelen af bankgarantien/virksomhedspantet kan frigives, når det enkelte godslokomotiv har kørt 35.500 kilometer eller har været anvendt 3.500 timer, hvilket dokumenteres ved fremsendelse af logbog for det enkelte godslokomotivs anvendelse, og der er fremsendt dokumentation for udgifterne i form af et revisorpåtegnede projektregnskab samt de underliggende bilag.

Den anden halvdel af bankgarantien/virksomhedspantet kan frigives, når godslokomotivet har kørt de fulde 50.000 km eller været anvendt de 5.000 timer, på Banedanmarks skinnenet, hvilket dokumenteres ved fremsendelse af logbog for det enkelte godslokomotiv og der (hvis det ikke er sket tidligere) er fremsendt dokumentation for udgifterne i form af et revisorpåtegnede projektregnskab samt de underliggende bilag.

10. Ansøgningstidspunkter

Ansøgningsrunden åbner den 1. september 2020 og lukker d. 31. august 2025 eller når der ikke er flere midler til rådighed.

Banedanmark vil løbende foretage en gennemgang af de indsendte ansøgninger i den modtagne rækkefølge og fortløbende foretage tildeling af midler.

Banedanmark vil efter modtaget ansøgning foretage en gennemgang af ansøgningen og senest fem uger efter meddele resultatet heraf.

Ansøgninger vil blive behandlet efter først-til-mølle-princippet. Ordningen afsluttes, når det tilgængelige budget er opbrugt eller ved den planlagte slutdato, alt afhængig af, hvad der indtræffer først.

11. Offentliggørelse

Ansøgningsrunden vil blive publiceret via følgende medier:

- <https://www.statens-tilskudspuljer.dk/>
- Banedanmarks hjemmeside (dansk og engelsk)

Ansøgere skal være opmærksom på at en tildeling af midler vil blive registreret i statsstøtteregisteret efter reglerne for dette register.

12. Øvrige forhold

Rettigheder og forpligtelser mellem en støttemodtager og en ejer af et lokomotiv vedrører ikke Banedanmark.

Handel med godslokomotiver

Tilsagnet og støttebeløbet er som udgangspunkt givet til den enkelte jernbanegodsvirksomhed i forhold til et konkret godslokomotiv, og bankgarantien/virksomhedspantet er knyttet op på den virksomhed, som har modtaget tilsagn. I tilfælde af salg af lokomotivet inden ansøgningskriterierne er opfyldt, kan den nye ejer ved tilsvarende sikkerhedsstillelse i form af bankgaranti/virksomhedspant samt opfyldelse af de relevante ansøgningskriterier fastholde tilsagn/udbetalt støtte. Såfremt dette ikke ønskes frafaldes støttetilsagn og eventuelt udbetalt støtte skal tilbagebetales af modtageren.

Konkurs

I tilfælde af konkurs hos jernbanegodsvirksomheden vil der, såfremt der er udbetalt støtte, og støttebetingelserne ikke er opfyldt, blive anmeldt et krav i konkursboet om tilbagebetaling af den udbetalte støtte, ligesom Banedanmark vil søge fyldestgørelse i bankgaranti / virksomhedspant i det omfang, denne ikke er frigivet på konkurstidspunktet. Såfremt konkursboet sælger lokomotivet kan den nye ejer ved tilsvarende sikkerhedsstillelse i form af bankgaranti/virksomhedspant samt opfyldelse af de relevante ansøgningskriterier fastholde tilsagn/udbetalt støtte. Såfremt konkursboet eller en ny ejer ikke ønsker at indtræde i ordningen bortfalder tilsagn og eventuelt udbetalt støtte skal tilbagebetales.